

Anotace

Tato systematizace slouží především jako stručně pojatá pomůcka pro zájemce o systematizované studium českého, jako cizího, jazyka. Jelikož je postavena především na základních jazykovědných vztazích, neměla by těm, kteří úspěšně zvládli středoškolské studium jiného evropského jazyka, činit větší problémy.

V úvodní části jsou ve stručnosti popisovány obecně známé jazykové roviny a pojmy, a to v české verzi. Předpokládá se, že studenti si v rodném či jiném sobě domovském jazyku osvojili základy jazykovědy, což znamená, že se v našem populárně-naučném textu na známém tématu seznamují s novým jazykem. Bratři Slovani mohou navíc využít společný jazykový základ i využívané jazykové a gramatické kategorie. O jednotné základy systému se taky mohou opírat při osvojování si nuancí českého jazyka.

Chceme-li se ovšem zabývat jazykem seriózněji, měli bychom znát i základní zákonitosti teoretických vztahů. V jazykových příručkách často vztahy mezi jednotlivými pojmy bývají zmíněny vágně, případně vůbec. V několikátýdenním kursu hovorového jazyka se pravděpodobně ani základní pojmy příliš nevyužijí. V dlouhodobějším kursu však mohou posloužit jako podpůrný materiál při osvojování potřebných dovedností řečových umění. Obzvláště pak, když se jedná v podstatě o opakování známé, neprávem opomíjené látky.

Pro přehlednost si nejprve popíšeme jednotlivé úrovně jazyka. Postupujeme od systémově té nejjednodušší k nejsložitější. Hláška, ani slovo samo o sobě nemívá schopnost vyjádřit myšlenku v její úplnosti. K tomu slouží principiálně věta. Nejprve se seznámíme s větnými členy a vztahy mezi nimi, potom si uvedeme některé specifika ryze česká. Samozřejmě, že se, mimo jiné, ve všech jazycích používají ustálené fráze, případně polovětné celky, které nesou, v konkrétním prostředí všeobecně známý, význam. Některé z nich budou zmíněny v závěrečné kapitole. Okrajově též pohovoříme o stylistice jako základu komunikace s porozuměním.

Záměrem textu je především přehledně, stručně, na jednom místě seznámit zájemce se základy systému českého jazyka, a to ve strukturované podobě. Nenárokuje si nikterak nahradit jakoukoliv komplexnější jazykovou příručku. Proto jsou průběžně uváděny odkazy k příslušné literatuře.